КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»

Кафедра гуманітарної освіти

Програма підвищення кваліфікації шкільних бібліотекарів «Шкільні бібліотекарі та розвиток читацької грамотності в контексті творчості, ідентичності, медіаграмотності»

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована до затвердження на засіданні кафедри гуманітарної освіти

(протокол №9 від 18.09.2026 р.)

Завідувачка кафедри Анна-Марія БОГОСВЯТСЬКА

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою

(протокол № 6-2 від 01.10. 2026 р.)

Голова науково-методичної ради Павло ХОБЗЕЙ

Розробники: Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» (Богосвятська А.-М.І., завідувач кафедри гуманітарної освіти, доцент, кандидат філологічних наук; Ковальова Л.Л., старший викладач кафедри гуманітарної освіти КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»; Сенчишин Я.Б., старший викладач кафедри гуманітарної освіти КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»; Третяк Н.В., методист кафедри гуманітарної освіти КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»).

Напрям підвищення кваліфікації: сучасні підходи до розвитку читацької грамотності в роботі шкільного бібліотекаря, розвиток інформаційно-цифрової та інноваційної компетентностей; опанування сучасним інструментарієм розвитку грамотних читачів та створення книжкових клубів.

Термін дії програми: з 10.01.2027 до 10.01.2032 року.

Рецензенти:

Должикова Тетяна, доцент кафедри гуманітарної освіти КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти».

Сокольська Ярослава, заступниця директора КЗ ЛОР «Львівська обласна науково-педагогічна бібліотека».

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми зумовлена потребою розвитку читацької грамотності учнів і посилення освітньої ролі шкільного бібліотекаря в умовах цифрового інформаційного середовища. Програма спрямована на оновлення професійного інструментарію бібліотекаря: опанування сучасних стратегій залучення до читання, формування в учнів умінь розуміти, аналізувати й інтерпретувати тексти різних видів, критично оцінювати інформацію та використовувати прочитане для навчання, творчості й самопізнання. Особливу увагу приділено читацьким практикам, що сприяють творчому самовираженню, осмисленню особистісної та української національної ідентичності, розвитку медіаграмотності. Програма передбачає вдосконалення взаємодії бібліотекаря з педагогами й учнівством для створення відкритого, інклюзивного бібліотечного простору, у якому читання стає основою пізнання, діалогу та особистісного розвитку.

Цільова група: шкільні бібліотекарі.

Обсяг: 30 годин (1 кредит ЄКТС).

Форма підвищення кваліфікації: інституційна (очно-дистанційна).

Мета підвищення кваліфікації: удосконалення професійної компетентності шкільних бібліотекарів щодо розвитку читацької грамотності учнів через опанування сучасних стратегій роботи з текстами, організацію книжкових клубів та творчих читацьких практик, підтримку осмислення учнями власної та української національної ідентичності, формування вмінь критично оцінювати інформацію й відповідально взаємодіяти з медіаконтентом.

Завдання підвищення кваліфікації:

- поглибити розуміння сутності читацької грамотності та підходів PISA до її оцінювання, удосконалити вміння розвивати читацькі навички учнів у цифрову епоху;
- сформувати практичні вміння створювати книжкові клуби, добирати літературу й модерувати обговорення для підтримки читацької мотивації та культури діалогу;
- розвинути медіаграмотність бібліотекарів і вдосконалити вміння навчати учнів критично оцінювати інформацію та відповідально взаємодіяти з медіаконтентом;

- удосконалити вміння каталогізувати бібліотечні ресурси, організовувати пошук інформації та обмінюватися професійним досвідом;
- розширити методичний інструментарій творчими читацькими практиками, що сприяють самовираженню учнів, осмисленню особистісної та української національної ідентичності;
- сформувати вміння застосовувати сторітелінг у бібліотечній діяльності для залучення до читання, розвитку мовлення, уяви й осмислення прочитаного.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

А.3. **Інформаційно-цифрової,** через здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею в професійній діяльності; ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси; використовувати цифрові технології в освітньому процесі (відповідно до рівня освіти, який надається).

Д.1. **Інноваційної**, через здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі; використовувати інновації в професійній діяльності; застосовувати інноваційні підходи до розв'язання проблем у професійній діяльності.

Очікувані результати підвищення кваліфікації

За результатами навчання слухач/слухачка:

- розробляє завдання для розвитку читацької грамотності та розробляє сторителінгові активності учнів для осмислення прочитаного, дослідження учнями власної та культурної ідентичності;
- проєктує діяльність книжкового клубу: визначає мету, формат, принципи добору літератури та способи організації читацьких обговорень;
- критично оцінює медіаповідомлення, перевіряє достовірність джерел і добирає вправи для розвитку медіаграмотності учнів;
- організовує діяльність шкільної бібліотеки, веде документацію та застосовує цифрові інструменти для бібліотечного обслуговування, популяризації читання й професійного розвитку.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

Контроль та оцінювання знань слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях, під час індивідуального та

фронтального опитування, виконання самостійної роботи; на лекціях здійснюється експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних запитань до теми. **Оцінювання вербальне.**

Курс **зараховується** за умови **відвідування не менше 50%** авдиторних занять та **виконання** індивідуальної творчої роботи.

Особливості реалізації програми: очно-дистанційна форма навчання; курс передбачає **виконання** індивідуальної творчої роботи.

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат видається відповідно до кількості прослуханих годин за умови відвідування не менше 50% від загальної кількості та виконання індивідуальної творчої роботи.

Вартість: безоплатний характер надання освітньої послуги для слухачів курсів підвищення кваліфікації за регіональним замовленням місцевих органів управління освітою, вартість згідно з кошторисом відповідно до порядку надання платних послуг для всіх інших категорій.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Зміст програми складається з інтеграційно-мотиваційного заняття, 5-ти модулів, круглого столу з презентацією індивідуальної творчої роботи та вихідної рефлексії.

На етапі завершення навчання за Програмою слухачі виконують індивідуальну творчу роботу зі створення **індивідуального проєкту «Електронне портфоліо шкільного бібліотекаря»**. Оцінювання проєктів здійснюється за принципом «зараховано / не зараховано».

Учасники, які відвідали не менше 50% занять та успішно виконали індивідуальну роботу, отримують сертифікат відповідно до кількості прослуханих годин.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 30 год, з них: 10 год. – лекційні заняття, 16 год. – практична робота, 4 год. – самостійна робота.

Назва теми	**Кількість годин**				
	Лекції	**Практичні заняття**	**Самостійна робота**	**Контрольні заходи**	**Усього**
Інтеграційно-мотиваційне заняття					
Тема 0.1. Реєстрація учасників. Ознайомлення з програмою модуля. Формування очікувань учасників.	-	2	-	-	2
Усього годин за заняттям	**-**	**2**	**-**	**-**	**2**
Модуль 1. Розвиток читацької грамотності учнів у цифрову епоху					
Тема 1.1. Міжнародне дослідження якості освіти PISA та розвиток читацької грамотності.	1	1	-	-	2
Тема 1.2. Розвиток читацької грамотності учнів у практиці шкільної бібліотеки.	1	1	-	-	2
Усього годин за модулем	**2**	**2**	**-**	**-**	**4**
Модуль 2. Як створити книжковий клуб					
Тема 2.1. Що таке книжковий клуб і навіщо нам його створювати.	1	1	-	-	2
Тема 2.2 Як запустити книжкові клуби у школах, класах, громадах.	1	1	-	-	2

Назва теми	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
Усього годин за модулем	**2**	**2**	**-**	**-**	**4**
Модуль 3. Медіаграмотність і критичне сприйняття інформації в діяльності шкільного бібліотекаря					
Тема 3.1. Шкільна бібліотека у сучасному інформаційному та медійному просторі.	1	-	-	-	1
Тема 3.2. Практичні інструменти формування медіаграмотності та критичного мислення учнів у діяльності шкільної бібліотеки.	-	3	-	-	3
Усього годин за модулем	**1**	**3**	**-**	**-**	**4**
Модуль 4. Професійний розвиток шкільного бібліотекаря у сучасному освітньому просторі: компетентності, документація, сервіси обслуговування та цифрові інструменти					
Тема 4.1. Професійні компетентності шкільного бібліотекаря в умовах сучасних освітніх трансформацій.	1	1	-	-	2
Тема 4.2. Організація діяльності шкільної бібліотеки: документація, облік, звітність і бібліотечне обслуговування.	1	1	-	-	2
Тема 4.4. Цифрова трансформація шкільної бібліотеки: електронні ресурси, сервіси, інструменти. Е-платформа «Книгокрай» як інструмент популяризації книги, читання та читацької взаємодії.	1	1	-	-	2
Усього годин за модулем	**3**	**3**	**-**	**-**	**6**
Модуль 5. Сторителінг як інструмент популяризації читання та розвитку читацької культури учнів					
Тема 5.1. Сторителінг: історія виникнення, сутність і освітній потенціал.	2	-	-	-	2
Тема 5.2. Майстерня візуального сторителінгу: створюємо читацькі	-	2	-	-	2

Назва теми	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
історії.					
Усього годин за модулем	**2**	**2**	**-**	**-**	**4**
Круглий стіл. Презентація індивідуальних проєктів «Електронне портфоліо шкільного бібліотекаря». Підсумкова рефлексія та зворотний зв'язок.	-	**2**	-	-	**2**
Самостійна робота	-	-	**4**	-	**4**
Разом годин за навчальною програмою	**10**	**16**	**4**	**-**	**30**

ІІ. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

ІНТЕГРАЦІЙНО-МОТИВАЦІЙНЕ ЗАНЯТТЯ

(практичне, 1 година)

Тема 0.1. Реєстрація учасників. Ознайомлення з програмою модуля.

Презентація мети, завдань, структури, очікуваних результатів, правил взаємодії та критеріїв успішного завершення навчання на платформі ВЕКТОР.

Тема 0.2. Формування очікувань учасників.

Визначення професійних запитів і очікувань слухачів.

МОДУЛЬ 1. РОЗВИТОК ЧИТАЦЬКОЇ ГРАМОТНОСТІ УЧНІВ У ЦИФРОВУ ЕПОХУ

(лекція, 2 години; практичне, 2 години)

Тема 1.1. Міжнародне дослідження якості освіти PISA та розвиток читацької грамотності.

Міжнародне дослідження якості освіти PISA: мета, концептуальні засади, особливості організації та значення для вдосконалення освітньої практики. Компетентнісний підхід до оцінювання здатності учнів застосовувати знання й уміння в життєвих ситуаціях.

Поняття читацької грамотності та її значення для навчання, особистісного розвитку й участі в суспільному житті. Основні читацькі процеси: знаходження інформації; розуміння та інтегрування змісту; оцінювання достовірності інформації, осмислення змісту й форми тексту. Читацька мотивація, усвідомлений вибір стратегій читання та самоконтроль розуміння прочитаного.

Різноманітність текстів у дослідженні PISA: суцільні, перервані та змішані тексти; робота з одним і кількома джерелами.

Тема 1.2. Розвиток читацької грамотності учнів у практиці шкільної бібліотеки.

Роль шкільної бібліотеки в розвитку читацької грамотності. Практичне опрацювання прийомів роботи з текстом до, під час і після читання: прогнозування змісту, постановка запитань, коментоване читання, визначення ключових слів, формулювання головної думки, узагальнення та рефлексія. Використання запитань, які спонукають учнів повертатися до тексту, знаходити докази й пояснювати власне розуміння.

Добір текстових матеріалів для бібліотечного заняття. Конструювання за підходами PISA невеликого комплексу завдань до одного тексту або кількох тематично пов'язаних джерел. Поєднання друкованого тексту з таблицею, інфографікою чи цифровою публікацією. Адаптація складності завдань до читацьких можливостей учнів.

МОДУЛЬ 2. ЯК СТВОРИТИ КНИЖКОВИЙ КЛУБ

(лекція, 2 години; практичне, 2 години)

Тема 2.1. Що таке книжковий клуб і навіщо нам його створювати.

Поняття книжкового клубу, його мета, завдання та роль у формуванні читацької культури й розвитку читацької грамотності. Види та формати книжкових клубів: шкільні, класні, бібліотечні, родинні, громадські, онлайн- та змішані клуби. Особливості організації книжкових клубів для різних вікових категорій. Потенційні партнери книжкових клубів та можливості співпраці з бібліотеками, видавництвами, письменниками, культурними й громадськими організаціями. Принципи діяльності книжкового клубу, формування правил взаємодії та культури обговорення прочитаного. Критерії добору книжок для спільного читання й обговорення з урахуванням читацьких інтересів, вікових особливостей та потреб учасників. Способи залучення учасників до вибору книжок і планування читацької діяльності.

Тема 2.2. Як запустити книжкові клуби у школах, класах, громадах.

Основні етапи створення та запуску книжкового клубу в закладі освіти або громаді. Формування ініціативної групи, визначення ролей та розподіл обов'язків між організаторами. Обрання модератора книжкового клубу, його функції, компетентності та особливості фасилітації читацьких обговорень. Дослідження потреб, інтересів і читацьких уподобань потенційної аудиторії за допомогою опитувань, анкетування та інших інструментів зворотного зв'язку. Визначення концепції книжкового клубу, його цільової аудиторії, мети, формату й основних напрямів діяльності. Розроблення стратегії діяльності книжкового клубу, планування зустрічей, формування читацького репертуару та календаря подій. Організаційне, інформаційне й ресурсне забезпечення діяльності клубу. Способи популяризації книжкового клубу, залучення нових учасників і підтримання їхньої читацької мотивації. Розроблення плану запуску власного книжкового клубу в школі, класі або громаді.

МОДУЛЬ 3. МЕДІАГРАМОТНІСТЬ І КРИТИЧНЕ СПРИЙНЯТТЯ ІНФОРМАЦІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ ШКІЛЬНОГО БІБЛІОТЕКАРЯ

(лекція, 1 година; практичне, 3 години)

Тема 3.1. Шкільна бібліотека у сучасному інформаційному та медійному просторі

Поняття медіаграмотності, інформаційної грамотності, критичного мислення та критичного читання. Їх взаємозв'язок із читацькою грамотністю. Ключові теорії медіаграмотності та їхня актуальність в умовах ШІ-трансформації. Рекомендації ЮНЕСКО щодо медіа- та інформаційної грамотності в освіті.

Тема 3.2. Практичні інструменти формування медіаграмотності та критичного мислення учнів у діяльності шкільної бібліотеки

Особливості сучасного інформаційного середовища учнів. Маніпуляційні технології та пропаганда в інтернет-середовищі. Типологія сучасної дезінформації. Інформація та її види за змістом та призначенням (факт, судження, реклама, розважальний контент, пропаганда). Основні види інформаційних викривлень. Візуальна медіаграмотність. Фотографія як джерело інформації та як інструмент маніпуляції. Алгоритми перевірки інформації.

МОДУЛЬ 4. ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ШКІЛЬНОГО БІБЛІОТЕКАРЯ У СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ: КОМПЕТЕНТНОСТІ, ДОКУМЕНТАЦІЯ, СЕРВІСИ ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ

(лекція, 3 години; практичне, 3 години)

Тема 4.1. Професійні компетентності шкільного бібліотекаря в умовах сучасних освітніх трансформацій.

Роль шкільного бібліотекаря в сучасному освітньому просторі. Інформаційна, цифрова, комунікативна та педагогічна компетентності. Професійна етика й академічна доброчесність. Партнерство з педагогами, учнями та батьками. Самооцінювання професійних потреб, планування професійного розвитку та участь у фахових спільнотах.

Тема 4.2. Організація діяльності шкільної бібліотеки: документація, облік, звітність і бібліотечне обслуговування.

Нормативно-правові засади діяльності шкільної бібліотеки. Основні види бібліотечної документації. Планування роботи та підготовка звітності. Комплектування, облік, збереження та списання бібліотечного фонду. Організація бібліотечного обслуговування з урахуванням вікових особливостей та освітніх потреб користувачів. Вивчення читацьких запитів, індивідуальне консультування та створення доступного бібліотечного середовища.

Тема 4.4. Цифрова трансформація шкільної бібліотеки: електронні ресурси, сервіси, інструменти. Е-платформа «Книгокрай» як інструмент популяризації книги, читання та читацької взаємодії.

Електронні бібліотеки, каталоги та цифрові колекції в роботі шкільного бібліотекаря. Інструменти створення віртуальних книжкових виставок, інтерактивних рекомендацій та читацьких добірок. Онлайн-комунікація з користувачами й організація читацьких спільнот. Дотримання авторського права та захист персональних даних у цифровому середовищі. Використання е-платформи «Книгокрай» для популяризації книги, підтримки читання та читацької взаємодії.

МОДУЛЬ 5. СТОРИТЕЛІНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ ЧИТАННЯ ТА РОЗВИТКУ ЧИТАЦЬКОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ

(лекція, 2 години; практичне, 2 години)

Тема 5.1. Сторителінг: історія виникнення, сутність і освітній потенціал.

Історія виникнення та розвитку сторителінгу. Сутність, функції й основні види сторителінгу. Роль сторителінгових технологій у популяризації читання, формуванні читацької мотивації, розвитку читацької грамотності, творчої уяви та емоційного інтелекту учнів.
Основні моделі побудови історій: класична сюжетна модель, «подорож героя», «проблема — рішення», історія з відкритим фіналом. Техніки створення історій: розповідь від імені героя, сторителінг за зображеннями, асоціаціями та ключовими словами. Можливості використання візуальних, цифрових та інтерактивних технологій у бібліотечній діяльності.

Тема 5.2. Майстерня візуального сторителінгу: створюємо читацькі історії.

Створення коміксів за літературними творами, цифрових листівок для популяризації книжок і бібліотечних заходів, хмарок слів для візуалізації ключових понять, образів і тем прочитаного.

Створення кросенсів за літературними творами, побудова творчих історій за допомогою кубиків Рорі. Розроблення мініпроєкту з популяризації читання з використанням сторителінгових технологій та презентація практичних напрацювань.

КРУГЛИЙ СТІЛ

(практичне, 3 години)

Презентація індивідуальних **проєктів «Електронне портфоліо шкільного бібліотекаря».**

ВИХІДНЕ ОПИТУВАННЯ

(практичне, 1 година)

Підсумкова рефлексія учасників щодо досягнення очікуваних результатів. Самооцінювання професійного поступу. Зворотний зв'язок про зміст, організацію та практичну цінність курсу. Узагальнення можливостей застосування розроблених матеріалів в освітньому процесі.

СИСТЕМА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Контроль та оцінювання знань слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях, під час індивідуального та фронтального опитування, виконання самостійної роботи; на лекціях – експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних питань з теми. **Оцінювання вербальне.**

На етапі завершення навчання за Програмою слухачі виконують **індивідуальну творчу роботу** зі створення **індивідуального проєкту** «Електронне портфоліо шкільного бібліотекаря».

Оцінювання індивідуальної роботи здійснюється за принципом «зараховано / не зараховано».

Критерії для зарахування індивідуальної роботи: відповідність змісту портфоліо професійній діяльності шкільного бібліотекаря, структурованість і логічність представлення матеріалів, відображення професійних компетентностей та досягнень, наявність власних практичних напрацювань, спрямованість матеріалів на популяризацію читання та розвиток читацької грамотності учнів, доцільність використання цифрових інструментів, зручність навігації та доступність матеріалів, естетичність оформлення, дотримання

академічної доброчесності й захисту персональних даних, творчий підхід, можливість практичного використання й подальшого оновлення портфоліо.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ:

1. Читацька грамотність як ключова компетентність сучасного учня в контексті Нової української школи.
2. Особливості оцінювання читацької грамотності в Міжнародному дослідженні якості освіти PISA.
3. Рівні сформованості читацької грамотності учнів та шляхи їх розвитку.
4. Критичне читання як складова читацької грамотності та умова розвитку самостійного мислення учнів.
5. Креативні форми організації книжкових клубів при шкільних бібліотеках.
6. Читацька мотивація сучасних підлітків та педагогічні способи її підтримки.
7. Використання цифрових ресурсів для розвитку читацької грамотності учнів.
8. Міжпредметний потенціал читацької грамотності.
9. Опрацювати Рекомендації ЮНЕСКО щодо медіа- та інформаційної грамотності в освіті з аналізом можливостей їх імплементації в освітню та інформаційно-бібліотечну діяльність закладу загальної середньої освіти;
10. Ознайомитися із сучасними інструментами фактчекінгу та інтерактивними формами роботи, проаналізувати можливості їх використання для формування медіаграмотності учнів у діяльності шкільної бібліотеки.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Закон України «Про повну загальну середню освіту. Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text

2. Закон України «Про освіту». Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text

3. Державний стандарт базової середньої освіти. Режим доступу : https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinskashkola/derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti

4. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 р. Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text

Додаткова література

1. Merga M. K., Mat Roni S. “An uphill battle”: School library professionals fostering student reading engagement («Непроста боротьба»: як фахівці шкільних бібліотек підтримують залученість учнів до читання). English in Education. 2025. Vol. 59, no. 1. P. 17–36. URL https://ro.ecu.edu.au/ecuworks2022-2026/5625/?utm_source=chatgpt.com
2. PISA-2025: результати оприлюднено // Український центр оцінювання якості освіти. 8 вересня 2026 р. URL https://testportal.gov.ua/pisa-2025-rezultaty-oprylyudneno/?utm_source=chatgpt.com
3. Webber C., Bohan K., Collins H., Ewens J., Wilkinson K., McGeown S. Beyond books: High school librarians as champions of pupil inclusivity, autonomy, and reader development. (Поза межами книжок: бібліотекарі середніх шкіл як провідники інклюзивності, самостійності та читацького розвитку учнів) Journal of Librarianship and Information Science. 2025. Vol. 57, no. 3. P. 674–686. URL https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/09610006241230101?utm_source=chatgpt.com
4. Антонова О. Є. Нова українська школа: дидактичні основи формування медіаграмотності в учнів початкової школи: навч.-метод. посіб. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2020. 120 с.
5. Гресько М. В. Стратегії популяризації дитячої літератури: вплив цифрових трансформацій на читацький досвід. Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2023. № 4. С. 118–123.
6. Збірник завдань у форматі PISA для розвитку читацької грамотності учнів. Частина 1 / авторський колектив ; уклад. О. Локшина, О. Заболотна

; за заг. ред. О. Топузова. 2-ге електронне вид., допов. Київ : Педагогічна думка, 2023. 77 с.

7. Збірник завдань у форматі PISA для розвитку читацької грамотності учнів. Частина 2 / авторський колектив ; уклад. О. Локшина, О. Заболотна ; за заг. ред. О. Топузова. 2-ге електронне вид., допов. Київ : Педагогічна думка, 2023. 81 с.
8. Інформаційно-медійна грамотність фахівців освітянських бібліотек: колективна монографія / за наук. ред. Л. М. Заліток; НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Вінниця : ТВОРИ, 2021. 232 с.
9. Медіаграмотність та шкільна бібліотека: практичний посібник / О. Волошенюк, О. Мокрогуз. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2019. 89 с.
10. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. Волошенюк; за наук. ред. В. В. Різуна. Київ: Центр вільної преси, 2012. 352 с.
11. Міністерство освіти і науки України. Методичні рекомендації щодо функціонування та розвитку бібліотек закладів загальної середньої освіти як сучасного освітнього простору. 2026. Додаток до листа МОН від 17.09.2026 № 1/20112-26.
12. Мокрогуз О. П. Основи медіаграмотності: посібник для вчителя. Київ: АУП, ЦВП, 2024. 138 с.
13. Петрушка А. І., Машталір В. Б. Технології промоції читання в інформаційній діяльності шкільної бібліотеки. Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2023. № 4. С. 101–110.
14. Практична медіаграмотність у НУШ. 5–7 класи: навчально-методичний посібник / О. Волошенюк, Г. Дегтярьова, Р. Шаламов та ін. Київ: АУП, ЦВП, 2024. 142 с.
15. Ручка А. Українські школярі знову склали PISA: як змінилися результати за 3 роки // Education.ua. 8 вересня 2026 р. URL https://www.education.ua/news/2026/09/08/ukrainski-shkoliari-znovu-sklaly-pisa-yak-zminylysia-rezultaty-za-3-roky/?utm_source=chatgpt.com
16. Шкільна бібліотека як простір розвитку медіаграмотності учнів: метод. рекомендації / уклад. Л. М. Заліток та ін. ; НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Київ: [б. в.], 2021. 87 с.